

CUPRINS

Abrevieri	5
-----------------	---

PARTEA I RAPORTURILE DE OBLIGAȚII CIVILE. IZVOARELE OBLIGAȚIILOR CIVILE

CAPITOLUL I

NOȚIUNI INTRODUCTIVE CU PRIVIRE LA OBLIGAȚIILE CIVILE	9
---	---

Secțiunea 1.1

Noțiunea de obligație civilă.....	9
-----------------------------------	---

Secțiunea 1.2.

Elementele raportului juridic de obligație	12
--	----

1.2.1. Precizări prealabile	12
-----------------------------------	----

1.2.2. Subiectele raportului juridic de obligație	12
---	----

1.2.3. Conținutul raportului juridic de obligație.....	13
--	----

1.2.4. Obiectul raportului juridic de obligație.....	14
--	----

1.2.5. Sancțiunea obligației.....	14
-----------------------------------	----

Secțiunea 1.3.

Clasificarea obligațiilor civile	15
--	----

1.3.1. Clasificarea obligațiilor civile după izvorul lor	15
--	----

1.3.2. Clasificarea obligațiilor după obiectul lor.....	16
---	----

1.3.2.1. Clasificarea obligațiilor în raport cu conținutul prestației debitorului.....	16
--	----

1.3.2.2. Obligații pozitive și obligații negative.....	22
--	----

1.3.2.3. Clasificarea obligațiilor după gradul de certitudine în realizarea lor.....	24
--	----

1.3.3. Clasificarea obligațiilor după sancțiunea lor.....	33
---	----

1.3.4. Clasificarea obligațiilor după opozabilitatea lor	33
--	----

1.3.4.1. Aspecte generale.....	33
--------------------------------	----

1.3.4.2. Obligațiile obișnuite	34
--------------------------------------	----

1.3.4.3. Obligațiile reale sau <i>propter rem</i>	35
---	----

1.3.4.4. Specii ale obligațiilor <i>propter rem</i>	36
---	----

1.3.4.5. Obligații <i>scriptae in rem</i>	41
---	----

1.3.5. Obligații pecuniare și obligații de altă natură	42
--	----

1.3.5.1. Noțiuni introductive.....	42
------------------------------------	----

1.3.5.2. Dobânda legală	44
-------------------------------	----

1.3.6. Clasificarea obligațiilor după cum sunt sau nu afectate de modalități.....	57
---	----

CAPITOLUL II

CONTRACTUL CIVIL	58
------------------------	----

Secțiunea 2.1.

Aspecte generale cu privire la contractul civil	58
---	----

2.1.1. Definiția și delimitarea contractului civil	58
--	----

2.1.1.1. Definiția contractului civil.....	58
2.1.1.2. Delimitarea contractului civil de contractul comercial.....	62
2.1.2. Principiul libertății contractuale în materie civilă.....	65
2.1.2.1. Aspecte generale.....	65
2.1.2.2. Ordinea publică și libertatea contractuală	70
2.1.2.3. Bunele moravuri și libertatea contractuală	72
Secțiunea 2.2.	
Aspecte teoretice și practice referitoare la clasificarea contractelor civile	73
2.2.1. Considerații de ordin general	73
2.2.2. Contracte numite și contracte nenumite.....	75
2.2.3. Contractele sinalagmatice sau bilaterale și contractele unilaterale.....	78
2.2.4. Contracte oneroase și contracte gratuite	79
2.2.4.1. Aspecte generale.....	79
2.2.4.2. Contracte comutative și contracte aleatorii.....	84
2.2.4.3. Contracte gratuite sau dezinteresate și liberalități	86
2.2.5. Contracte cu executare dintr-o dată (uno ictu) și contracte cu executare succesivă	86
2.2.6. Contracte principale și contracte accesorii.....	87
2.2.7. Alte criterii de clasificare a contractelor civile	87
Secțiunea 2.3.	
Aspecte teoretice și practice referitoare la încheierea contractului civil.....	89
2.3.1. Oferta de a contracta	89
2.3.1.1. Noțiuni introductive.....	89
2.3.1.2. Definiția ofertei de a contracta	90
2.3.1.3. Cerințele ofertei de a contracta.....	91
2.3.1.4. Obligativitatea ofertei de a contracta.....	92
2.3.1.5. Oferta și antecontractul sau promisiunea de a contracta	99
2.3.1.6. Caducitatea ofertei	101
2.3.2. Acceptarea ofertei de a contracta	102
2.3.2.1. Definiția și formele acceptării ofertei de a contracta.....	102
2.3.2.2. Cerințele acceptării ofertei de a contracta	103
2.3.3. Momentul și locul încheierii contractului civil.....	104
2.3.3.1. Aspecte generale.....	104
2.3.3.2. Încheierea contractului civil prin corespondență	104
2.3.3.3. Locul încheierii contractului civil.....	107

CAPITOLUL III

EFECTELE CONTRACTULUI

Secțiunea 3.1.	
Principiul forței obligatorii a contractului.....	110
3.1.1. Forța obligatorie a contractului între părțile contractante.....	110
3.3.1.1. Noțiuni introductive.....	110
3.1.2. Conținutul principiului obligativității contractului între părțile contractante	112
3.1.2.1. Aspecte generale.....	112
3.1.2.2. Obligația părților de a executa întocmai contractul.....	112

3.1.3. Desfacerea contractului numai prin consimțământul părților sau prin cauze autorizate de lege	114
3.1.4. Forța obligatorie a contractului în raport cu instanța de judecată	115
3.1.4.1. Obligația instanței de judecată de a respecta clauzele contractului	115
3.1.4.2. Interpretarea contractului	116
3.1.4.3. Revizuirea judiciară a clauzelor contractului	118
Secțiunea 3.2.	
Efectele speciale ale contractelor sinalagmatice	119
3.2.1. Precizări prealabile	119
3.2.2. Excepția de neexecutare a contractului	120
3.2.3. Rezoluțiunea contractului sinalagmatic	120
3.2.3.1. Precizări prealabile	120
3.2.3.2. Rezoluțiunea judiciară a contractului	122
3.2.3.3. Rezoluțiunea convențională	123
3.2.3.4. Efectele rezoluțiunii contractului	125
3.2.3.5. Rezilierea contractelor sinalagmatice	126
Secțiunea 3.3.	
Riscul contractului	126
3.3.1. Precizări prealabile	126
3.3.2. Suportarea riscurilor de debitorul obligației imposibile de executat (res perit debitori domino)	127
Secțiunea 3.4.	
Efectele contractului față de terți	129
3.4.1. Principiul relativității efectelor contractului față de terți	129
3.4.2. Delimitarea principiului relativității efectelor contractului de principiul opozabilității acestuia față de terți	130
3.4.3. Domeniul de aplicare a principiului relativității efectelor contractului	131
3.4.3.1. Precizări prealabile	131
3.4.3.2. Situația succesorilor universali și cu titlu universal	132
3.4.3.3. Situația succesorilor cu titlu particular	132
3.4.3.4. Situația creditorilor chirografari	133
Secțiunea 3.5.	
Excepții de la principiul relativității efectelor contractului	134
3.5.1. Precizări prealabile	134
3.5.2. Acțiunile directe	134
3.5.3. Promisiunea faptei altuia	135
3.5.4. Stipulația pentru altul	136
3.5.4.1. Aspecte generale	136
3.5.4.2. Raporturile dintre stipulant și promitent	137
3.5.4.3. Raporturile dintre promitent și terțul beneficiar	137
3.5.4.4. Raporturile dintre stipulant și terțul beneficiar	138
Secțiunea 3.6.	
Simulația	138
3.6.1. Noțiunea și felurile simulației	138
3.6.1.1. Aspecte generale	138

3.6.1.2. Fictivitatea	139
3.6.1.3. Deghizarea	139
3.6.1.4. Interpunerea de persoană	139
3.6.1.5. Scopul simulației	140
3.6.2. Efectele simulației	140
3.6.2.1. Aspecte generale	140
3.6.2.2. Efectele simulației în raporturile dintre părțile contractante	140
3.6.2.3. Efectele simulației față de terți	141
3.6.2.4. Efectele simulație în raporturile dintre terți	142
3.6.3. Acțiunea în declararea simulației	142
CAPITOLUL IV	
ACTUL JURIDIC UNILATERAL	144
Secțiunea 4.1.	
Considerații generale	144
Secțiunea 4.2.	
Specii ale actului juridic unilateral	145
4.2.1. Promisiunea publică de recompensă	145
4.2.2. Promisiunea publică de premiere	146
4.2.3. Oferta de a contracta	146
4.2.4. Oferta de purgă a imobilului ipotecat (art. 1804-1806 C. civ.)	146
4.2.5. Titlurile de valoare	147
4.2.6. Stipulația pentru altul	147
CAPITOLUL V	
FAPTUL JURIDIC LICIT	148
Secțiunea 5.1.	
Precizări prealabile	148
Secțiunea 5.2.	
Îmbogățirea fără just temei	148
5.2.1. Definiția îmbogățirii fără just temei	148
5.2.2. Condițiile îmbogățirii fără just temei	149
5.2.2.1. Aspecte generale	149
5.2.2.2. Condițiile materiale	149
5.2.2.3. Condițiile juridice	150
5.2.3. Efectele îmbogățirii fără just temei	150
5.2.4. Îmbogățirea fără justă cauză în reglementarea noului Cod civil	151
Secțiunea 5.3.	
Gestiunea de afaceri	151
5.3.1. Noțiuni introductive	151
5.3.2. Condițiile gestiunii de afaceri	152
5.3.2.1. Aspecte generale	152
5.3.2.2. Obiectul gestiunii de afaceri	152
5.3.2.3. Utilitatea gestiunii	153
5.3.2.4. Atitudinea părților față de actele de gestiune	153
5.3.2.5. Capacitatea părților	153

5.3.3. Obligațiile părților.....	153
5.3.3.1. Obligațiile geratului.....	153
5.3.3.2. Obligațiile geratului.....	154
5.3.4. Proba gestiunii de afaceri	155
5.3.5. Natura juridică a gestiunii de afaceri	155
5.3.5.1. Aspecte generale.....	155
5.3.5.2. Gestiunea de afaceri și îmbogățirea fără just temei	155
5.3.5.3. Gestiunea de afaceri și contractul de mandat	156
Secțiunea 5.4.	
Plata nedatorată	156
5.4.1. Noțiuni introductive.....	156
5.4.2. Condițiile pentru existența plății nedatorate	157
5.4.2.1. Aspecte generale.....	157
5.4.2.2. Existența plății	157
5.4.2.3. Plata să fie nedatorată.....	157
5.4.2.4. Plata să fie făcută din eroare.....	158
5.4.3. Efectele plății nedatorate.....	158
5.4.4. Acțiunea în repetițiune.....	159

PARTEA A II-A RĂSPUNDEREA CIVILĂ

CAPITOLUL I

NOȚIUNI GENERALE DESPRE RĂSPUNDEREA CIVILĂ	163
Secțiunea 1.1.	
Definiția răspunderii juridice	163
Secțiunea 1.2.	
Noțiuni introductive privind răspunderea civilă.....	167
Secțiunea 1.3.	
Principiile răspunderii civile	168
1.3.1. Aspecte generale	168
1.3.2. Repararea integrală a prejudiciului	168
1.3.3. Repararea în natură a prejudiciului	169
1.3.4. Modalitățile răspunderii juridice civile.....	170
Secțiunea 1.5.	175
Fundamentul răspunderii civile.....	175
Secțiunea 1.6.	177
Asemănări și deosebiri dintre răspunderea civilă delictuală și celelalte forme ale răspunderii juridice.....	177
1.6.1. Răspunderea civilă delictuală și răspunderea penală	177
1.6.2. Răspunderea civilă delictuală și răspunderea contractuală	179

CAPITOLUL II

RĂSPUNDEREA CIVILĂ DELICTUALĂ SUBIECTIVĂ	181
Secțiunea 2.1.	
Răspunderea pentru fapta proprie	181

2.1.1. Noțiuni introductive	181
2.1.2. Fapta ilicită	181
2.1.2.1. Noțiunea și trăsăturile caracteristice ale faptei ilicite	181
2.1.2.2. Cauzele care înlătură caracterul ilicit al faptei	183
2.1.3. Prejudiciul	186
2.1.3.1. Noțiune și clasificare	186
2.1.3.2. Prejudiciul-consecință a încălcării unui drept subiectiv sau a unui interes legitim	187
2.1.3.3. Repararea patrimonială a prejudiciul moral	188
2.1.3.4. Condițiile pe care trebuie să le îndeplinească prejudiciul	201
2.1.3.5. Repararea prejudiciului	203
2.1.3.6. Legătura de cauzalitate dintre fapta ilicită și prejudiciu	204
2.1.3.7. Vinovăția	206
2.1.4. Răspunderea civilă delictuală pentru fapta altuia în dreptul român și comparat	211
2.1.4.1. Principiul răspunderii civile delictuale pentru fapta altuia în dreptul francez	211
2.1.4.2. Unele argumente evocate în doctrina română pentru recunoașterea faptului că art. 1000 alin. 1 teza I C. civ. consacră un principiu al răspunderii civile pentru fapta altuia	216
2.1.4.3. Unele argumente propuse în doctrină pentru interpretarea dispozițiilor art. 1000 alin. 1 teza I C. civ.	217
2.1.4.4. Răspunderea civilă delictuală pentru fapta altei persoane în alte sisteme de drept	221
2.1.5. Aspecte generale privind răspunderea civilă delictuală a persoanei juridice	222
Secțiunea 2.2.	
Răspunderea părinților pentru prejudiciile cauzate de copiii lor minori	223
2.2.1. Reglementare	223
2.2.2. Temeiul răspunderii părinților pentru prejudiciile cauzate de copiii lor minori	224
2.2.3. Condițiile speciale pentru angajarea răspunderii părinților pentru prejudiciile cauzate de copiii lor minori	224
2.2.3.1. Precizări prealabile	224
2.2.3.2. Minoritatea	225
2.2.3.3. Comunitatea de locuință a copilului și părinților	226
2.2.4. Părinții să se afle în imposibilitatea de a dovedi că nu au putut împiedica faptul prejudiciabil al copilului minor	230
2.2.5. Efectele răspunderii civile delictuale a părinților pentru faptele copiilor lor	230
2.2.6. Răspunderea părinților pentru faptele prejudiciabile ale copiilor lor minori în noului Cod civil	231
Secțiunea 2.3.	
Răspunderea institutorilor pentru faptele elevilor și a artizanilor pentru faptele ucenicilor	231
2.3.1. Reglementare	231

2.3.2. Temeiul răspunderii institutorilor și meseriașilor	232
2.3.3. Condițiile speciale pentru angajarea răspunderii institutorilor și a meseriașilor	232
2.3.3.1. Precizări prealabile	232
2.3.3.2. Ucenicul sau elevul să fie minor.....	233
2.3.3.3. Fapta să fie săvârșită de ucenic sau de elev în timpul cât se afla sub supravegherea institutorului sau meseriașului.....	234
2.3.3.4. Prejudiciul să fi fost cauzat unei terțe persoane.....	234
2.3.3.5. Institutorii sau artizanii să nu poată face dovada că nu au putut împiedica faptul prejudiciabil.....	234
2.3.4. Efectele răspunderii institutorilor și meseriașilor	235
2.3.5. Corelația dintre răspunderea părinților și răspunderea institutorilor sau artizanilor	235

CAPITOLUL III

RĂSPUNDEREA CIVILĂ DELICTUALĂ OBIECTIVĂ

Secțiunea 3.1.

Răspunderea comitentului pentru prejudiciile cauzate de prepusul său.....

3.1.1. Reglementare	237
3.1.2. Domeniu de aplicare a răspunderii civile delictuale a comitenților	237
3.1.3. Fundamentarea răspunderii civile delictuale a comitentului.....	238
3.1.4. Condițiile răspunderii civile delictuale a comitentului pentru fapta prepusului.....	239
3.1.4.1. Condiții generale	239
3.1.4.2. Condiții speciale	239
3.1.5. Efectele răspunderii civile delictuale a comitentului în raporturile cu victima prejudiciului	240
3.1.6. Efectele răspunderii civile delictuale a comitentului în raporturile cu prepusul.....	240
3.1.7. Unele aspecte controversate în doctrina română privind analiza poziției comitentului față de victima prejudiciului	242
3.1.7.1. Prima opinie.....	242
3.1.7.2. A doua opinie	242
3.1.8. Răspunderea în solidum a prepusului cu comitentul său	243
3.1.9. Răspunderea civilă delictuală a comitentului pentru fapta prepusului în noul Cod civil.....	246

Secțiunea 3.2.

Răspunderea pentru prejudiciile cauzate de lucruri

3.2.1. Reglementare și domeniu de aplicare	247
3.2.2. Persoana răspunzătoare conform art. 1000 alin. 1. teza a II-a C. civ.....	247
3.2.3. Persoanele îndreptățite să invoce răspunderea întemeiată pe prevederile art. 1000 alin. 1 teza a II-a C. civ.	248
3.2.4. Răspunderea civilă delictuală în cazul coliziunii de autovehicule.....	248
3.2.5. Fundamentarea răspunderii civile delictuale pentru prejudiciile cauzate de lucruri	248

3.2.6. Condițiile și efectele răspunderii civile delictuale pentru prejudiciile cauzate de lucruri	249
3.2.7. Răspunderea civilă delictuală pentru lucruri în noul Cod civil.....	250
Secțiunea 3.3.	
Răspunderea pentru prejudiciile cauzate de animale sau de ruina edificiului	250
3.3.1. Răspunderea pentru prejudiciile cauzate de animale	250
3.3.2. Răspunderea pentru ruina edificiului	251
3.3.2.1. Aspecte introductive	251
3.3.2.2. Semnificația juridică a noțiunii de edificiu.....	253
3.3.2.3. Ruina și cauzele sale.....	254
3.3.2.4. Persoana răspunzătoare.....	255
3.3.2.5. Răspunderea coproprietarilor pentru ruina edificiului.....	256
3.3.2.6. Cauze de exonerare.....	256
3.3.2.7. Efectele răspunderii pentru ruina edificiului	257
3.3.2.8. Fundamentul răspunderii pentru ruina edificiului	258
Secțiunea 3.4.	
Efectele răspunderii civile delictuale	259
3.4.1. Nașterea unui raport juridic obligațional	259
3.4.2. Acțiunea în justiție pentru recuperarea prejudiciului.....	260
3.4.3. Repararea prejudiciului.....	262

CAPITOLUL IV

RĂSPUNDEREA CIVILĂ CONTRACTUALĂ	264
Secțiunea 4.1.	
Noțiuni introductive	264
Secțiunea 4.2.	
Răspunderea civilă precontractuală.....	265
4.2.1. Precizări prealabile	265
4.2.2. Răspunderea rezultată din purtarea cu rea-credință a negocierilor precontractuale	265
4.2.3. Răspunderea rezultată din refuzul de a încheia contractul promis prin antecontract	266
4.2.3.1. Aspecte generale.....	266
4.2.3.2. Antecontractul de vânzare-cumpărare și promisiunea sinalagmatică de vânzare-cumpărare	267
Secțiunea 4.3.	
Condițiile răspunderii civile contractuale	273
4.3.1. Privire generală asupra temeiului juridic al răspunderii civile contractuale	273
4.2.2. Fapta ilicită	277
4.2.2. Prejudiciul.....	277
4.2.3. Raportul de cauzalitate.....	278
4.2.4. Vinovăția debitorului	279

Secțiunea 4.3.	
Daunele-interese.....	279
4.3.1. Precizări prealabile	280
4.3.2. Evaluarea daunelor-interese.....	282
4.3.2.1. Evaluarea judiciară	282
4.3.2.2. Evaluarea convențională. Clauza penală	283
4.3.2.3. Evaluarea legală.....	284
4.3.2.4. Convenții de modificare a răspunderii contractuale	284
CAPITOLUL V	
OBLIGAȚII AFECTATE DE MODALITĂȚI	285
Secțiunea 5.1.	
Noțiuni introductive	285
Secțiunea 5.2.	
Obligații sub condiție și obligații sub termen.....	286
5.2.1. Condiția.....	286
5.2.1.1. Aspecte generale.....	286
5.2.1.2. Clasificarea condițiilor după originea evenimentului.....	286
5.2.1.3. Clasificarea condițiilor după realizarea sau nerealizarea evenimentului	287
5.2.1.4. Clasificarea condițiilor după efectele pe care le produc	287
5.2.1.4. Alte specii ale condiției	288
5.2.2. Termenul.....	289
5.2.2.1. Aspecte generale.....	289
5.2.2.2. Clasificarea termenelor după efectele pe care le produc	289
5.2.2.3. Clasificarea termenelor în raport cu împrejurarea că este sau nu cunoscut momentul împlinirii lor	291
5.2.2.4. Clasificarea termenelor în raport cu originea sau izvorul lor	291
Secțiunea 5.3.	
Obligații alternative și obligații facultative	291
5.3.1. <i>Obligații alternative</i> (art. 1026-1033 C. civ.)	291
5.3.2. Obligații facultative	292
Secțiunea 5.4.	
Modalități privind subiectele obligațiilor	293
5.4.1. Principiul divizibilității drepturilor și obligațiilor.....	293
5.4.1.1. Pluralitatea de subiecte. Obligații conjuncte	293
5.4.1.2. Obligații indivizibile.....	293
5.4.1.3. Obligațiile divizibile și obligațiile indivizibile în noul Cod civil	294
5.4.1.4. Obligațiile solidare	296
5.4.1.5. Obligații in solidum.....	300
CAPITOLUL VI	
GARANTAREA EXECUTĂRII OBLIGAȚIILOR	301
Secțiunea 6.1.	
Noțiuni introductive	301

Secțiunea 6.2.	
Dreptul de gaj general al creditorilor chirografari.....	301
6.2.1. Precizări prealabile	301
6.2.1.1. Aspecte generale.....	301
6.2.1.2. Mijloacele preventive și de conservare.....	302
6.2.1.3. Mijloacele reparatorii	303
6.2.3 Acțiunea pauliană sau revocatorie	304
Secțiunea 6.3.	
Fidejusiunea sau cauțiunea.....	306
6.3.1. Aspecte generale	306
6.3.2. Beneficiul de discuție.....	307
6.3.3. Beneficiul de diviziune	307
Secțiunea 6.4.	
Contractul de gaj	309
Secțiunea 6.5.	
Ipoteca	310
6.5.1. Precizări prealabile	310
6.5.2. Ipoteca convențională	311
6.5.3. Ipoteca legală	311
6.5.4 Publicitatea ipotecii.....	312
6.5.5. Efectele ipotecii	312
6.5.5.1. Efectele ipotecii față de debitor	312
6.5.5.2. Efectele ipotecii față de creditor	312
6.5.5.3. Efectele ipotecii față de terți dobânditori ai imobilului ipotecat	312
6.5.6. Transmiterea ipotecilor	313
6.5.7. Cazuri de stingere a ipotecii.....	313
Secțiunea 6.6.	
Privilegiile	313
Secțiunea 6.7.	
Dreptul de retenție.....	315

CAPITOLUL VII

MIJLOACE JURIDICE DE TRANSMITERE, TRANSFORMARE ȘI

STINGERE A OBLIGAȚIILOR

Secțiunea 7.1.	
Transmiterea obligațiilor	317
7.1.1. Cesiunea de creanță	317
7.1.2. Subrogația în drepturile creditorului prin plata creanței	319
7.1.3. Cesiunea de datorie	320
Secțiunea 7.2.	
Transformarea obligațiilor	321
7.2.1. Novația.....	321
7.2.2. Delegația	322

Secțiunea 7.3.	
Stingerea obligațiilor	323
7.3.1. Noțiuni introductive	323
7.3.2. Stingerea obligațiilor prin executare	324
7.3.2.1. Precizări prealabile	324
7.3.2.2. Plata sau executarea voluntară în natură a obligațiilor	324
7.3.2.3. Imputația plății	326
7.3.2.4. Oferta reală. Opoziția la plată	327
7.3.3. Executarea silită în natură a obligațiilor	328
7.3.4. Alte mijloace de stingere a obligațiilor	328
7.3.4.1. Compensația (art. 1143-1153 C. civ.)	328
7.3.4.2. Darea în plată (art. 1100 C. civ.)	332
7.3.4.3 Confuziunea	333
7.3.4.4 Remiterea de datorie (art. 1138-1142 C. civ.)	333
7.3.4.5. Imposibilitatea fortuită de executare a obligației de debitor (art. 1156 C. civ.)	333